

РЕШЕНИЕ

№ 455

гр. Благоевград, 21.07.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

**ОКРЪЖЕН СЪД – БЛАГОЕВГРАД, ПЪРВИ ВЪЗЗИВЕН
ГРАЖДАНСКИ СЪСТАВ**, в публично заседание на четвърти юли през две
хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: Лилия Масева

Членове: Анета Илинска
Милена Каменова

при участието на секретаря Здравка Янева
като разгледа докладваното от Лилия Масева Въззивно гражданско дело №
20231200500427 по описа за 2023 година

Производството е по чл. 258 и сл. от ГПК. Въззивна жалба с вх.№1009/06.02.2023 г. е
подадена „банка“АД, ЕИК****, с адрес: /адрес/, чрез юрк.В.С., против Решение
№259/22.12.2022 г., постановено по гр.д.№974/21 г. по описа на РС – гр. С.

С атакуваното решение РС С е ОБЯВЯВИЛ ЗА НЕДЕЙСТВИТЕЛНА клаузата по чл.1-
Общи условия,т.1 от Трудов договор № 246/18.12.2020 год.,сключен между „банка“АД и В.
П. Я. - “Този договор се сключва на основание чл.67,ал.1,т.1 във вр. с чл.70,ал.1 от Кодекса
на труда,с шестмесечен срок на изпитване в полза на работодателя „ Уволнението на В. П.
Я., с ЕГН ***** от /адрес/, извършено със заповед № 114/14.06.2021 г. на
изпълнителните директори Н.Н. и Б.Ч. на „банка“АД е ПРИЗНАТО ЗА НЕЗАКОННО И
ОТМЕНЕНО. В. П. Я., с ЕГН ***** ВЪЗСТАНОВЕН на заеманата преди уволнението
длъжност „Директор“ ,филиал гр.С,“банка“АД , като „банка“АД, ЕИК ***** е осъдена ДА
ЗАПЛАТИ на В. П. Я., с ЕГН ***** от /адрес/ сумата от 9 038,40 лева/девет хиляди
тридесет и осем лева и четиридесет ст./ , съставляваща обезщетение за времето,през което е
бил на по-нископлатена работа ,поради незаконното уволнение от 21.06.2021 год. до
21.12.2021 год. , ведно със законната лихва, считано от 17.08.2021 г. до окончателното ѝ
изплащане, както и направените по делото разноски в размер на 900 лв. /деветстотин лева /
за заплатено адвокатско възнаграждение.

Жалбоподателят поддържа, че така постановеното решение е неправилно и необосновано,
постановено в противоречие с материалния и процесуалния закон, като се отправя искане за

неговата отмяна и вместо него да бъде постановено друго, с което исковите претенции да бъдат отхвърлени като неоснователни. Претендира и присъждането на направените разноски по делото.

Ответникът по жалбата счита, че обжалваното решение следва да бъде потвърдено. Поддържа, че правилно първоинстанционният съд бил приел, че оспорената клауза за изпитване е невалидна. Претендира потвърждаване на решението и присъждането на направените разноски по делото.

БлОС, след като прецени събраните по делото доказателства и взе предвид наведените във въззивната жалба пороци на атакувания съдебен акт и възраженията на насрещната страна, намира за установено следното:

Първоинстанционният съд е бил сезиран от В. П. Я. с ЕГН ***** от гр.С, /адрес/ с искова молба срещу банка АД „ЕИК *****“, с която са били предявени иски с правно основание чл. 74, ал. 4 КТ, с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ, чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ, с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 3 вр. с чл. 225, ал. 1 КТ за обявяване за недействителна на клаузата на клаузата в чл.1,т.1 от Трудов договор №246 от 18.12.2020г., с която в полза на работодателя е бил уговорен шестмесечен срок за изпитване, за признаване за незаконно и отмяна на уволнението на ищеца, извършено със Заповед № 114 от 14.06.2021 год. на работодателя на основание чл. 71, ал. 1 КТ, за възстановяване на ищеца на заеманата преди уволнението длъжност „Директор“ банка, филиал С и за осъждане на ответника да заплати обезщетение за времето, през което ищецът е останал без работа поради уволнението. В исковата молба се твърди, че клаузата за 6-месечен изпитателен срок в полза на работодателя в сключения между страните трудов договор от 18.12.2020год. е недействителна поради това, че е уговорена след като вече между страните е имало окончателен трудов договор за същата работа и качествата на ищеца са проверени, поради което и незаконосъобразно ответникът прекратил трудовото правоотношение на основание чл. 71, ал. 1 КТ.

Безспорно е във въззивното производство, а и от събраните писмени доказателства се установява, че на 02.08.1999 год.,м на осн. чл. 70 КТ между страните бил сключен договор за длъжността „експерт“, при условията на 3-месечен срок за изпитване в полза на работодателя. В последствие следва поредица от допълнителни споразумения сключвани между страните, а именно:

С Допълнително споразумение №77/02.11.1999 год. ,сключено на основание чл.119 и чл.68 от КТ страните са се споразумели ,считано от 02.11.1999 год. да се сключи договор за срок от 3 месеца за срок до 02.02.2000 год. С допълнително споразумение №1/07.01.2000 год. са договорени изменения за срок на договора ,считано от 01.01.2000 год. до 02.02.2000 год. С допълнително споразумение №2 от 02.02.2002 год. към Трудов договор №52/02.08.1999 год. ищецът е преназначен от длъжност „Експерт „ на длъжност „Експерт,Ръководител офис“ в офис С на „банка“ АД ,за срок от неопределено време,с основно месечно възнаграждение от 530 лева . С допълнително споразумение №23 /05.02.2003 год. ищецът е преназначен на длъжност“Ръководител офис“,считано от 01.02.2003 год. в същото място на работа . С

Допълнително споразумение №128 от 14.08.2006 год. считано от 01.08.2006 год. същият е назначен на длъжност „Търговски пълномощник/Директор/ на финансов център /офис/ С „ С Допълнително споразумение №694/29.11.2006 год. „Допълнително споразумение №412/02.02.2007 год., Допълнително споразумение № 71/17.01.2008 год. „Допълнително споразумение №39/29.01.2009 год.,Допълнително споразумение № 122/17.05.2010 год. са извършвани изменения в размера на трудовото възнаграждение. С Допълнително споразумение № 99/19.01.2011 год. ищецът е преназначен на същата длъжност „Търговски пълномощник /директор на финансов център /офис/ С“. С Допълнително споразумение № 753/03.10.2012 год. ищецът е преназначен на длъжност „Търговски пълномощник на Финансов център /офис/ С. През 2014г., със Заповед № 377/24.11.2014год.,на основание чл.325,ал.1,т.1 от КТ е прекратено трудовото правоотношение между страните по взаимно съгласие след молба на служителя Я.. След 5 години, на 18.12.2002 год.е сключен друг, нов /втори/ трудов договор №246/18.12.2020 год. между същите страни – банка и Я., по силата на който ищецът е назначен на длъжността Директор банка, филиал гр.С, с място на работа гр.С, като на осн.чл.1,т.1 от Договор е предвиден 6-месечен срок за изпитване в полза на работодателя- ,на основание чл.67,ал.1,т.1 във вр. с чл.70,ал.1 от КТ. Това трудово правоотношение било прекратено със Заповед №114 /14.06.2021 год е на основание чл.71,ал.1 от КТ ,считано от 20.06.2021 год., по причини-сключеният трудов договор със срок на изпитване в полза на работодателя

За всяка една от длъжностите, които ищеца е заемал се е подписвала съответната длъжностна характеристика и така по делото са налични три такива – длъжностна характеристика за длъжността „експерт“, длъжностна характеристика за позицията „търговски пълномощник“ и длъжностна характеристика за длъжността „директор“.

При тези факти, районния съд е приел, че в случая уговорката за изпитване по втория договор е недействителна, на осн. чл. 70, ал. 5 КТ, като без значение е наличието на прекъсване в трудовото правоотношение по първия и по втория договор, след като трудовите функции са еднакви.

При така установеното съдът намира от правна страна следното:

Съгласно разпоредбата на чл. 269 ГПК въззивният съд се произнася служебно по валидността на решението, а по допустимостта – в обжалваната му част, като по останалите въпроси е ограничен от посоченото в жалбата.

Настоящият съдебен състав приема, че първоинстанционното решение е валидно и допустимо, но е неправилно.

По отношение на исквете по по чл. 74, ал. 4 КТ, чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ и чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ, БлОС счита, че спорните по делото въпроси са - действителна ли е клауза със срок за изпитване, включена във втори по ред трудов договор между същите страни, в случаите, в които е изтекъл период от време между двата договора и дали трудовите функции, изпълнявани от Я. по старото трудово правоотношение и тези по новото правоотношение са еднакви.

Процесното трудово правоотношение е било прекратено на основание чл. 71, ал. 1 КТ. Твърденията за незаконност на уволнението, очертаващи основанието на предявения иск и в чиито рамки е ограничена търсената съдебна защита съобразно диспозитивното начало в гражданския процес, са свързани с недействителност на клаузата на чл.1, т.1 от сключения между страните трудов договор от 18.12.2020г., с която е уговорен шестмесечен срок за изпитване в полза на двете страни, поради противоречието ѝ с разпоредбата на чл. 70, ал. 5 КТ /която недействителност се претендира да бъде обявена/ – ищецът счита, че се касае за последващ трудов договор при същия работодател за длъжност, която не се отличава от заеманата преди това от него по предходен трудов договор между страните. Съгласно чл. 74, ал. 1 и 4 КТ, трудов договор или само отделна клауза от него са недействителни, когато противоречат на закона или на колективен трудов договор или ги заобикалят.

Настоящият съдебен състав приема, че трудовият договор със срок за изпитване е самостоятелен трудов договор. Същият се прекратява облекчено /без мотиви, предизвестие, закрила по чл. 333 КТ, дължими обезщетения/ от страната, в чиято полза е уговорен срокът – чл. 71, ал. 1 КТ. Клаузата със срок за изпитване може да се включи в трудовия договор, когато работата изисква да се провери годността на работника или служителя да я изпълнява. Срокът за изпитване предшества окончателното приемане на работа, като за една и съща работа договор със срок за изпитване може да се сключи само веднъж и то при първоначалното приемане на работа – чл. 70, ал. 5 КТ /която норма е императивна/. Т.е. при идентичност на работата повторна проверка на годността на работника с договор по чл. 70 КТ е ненужна и затова законът не я позволява /виж например Решение № 118 от 4.06.2015 год. на ВКС по гр. дело № 6968/2014 год., III г. о., ГК/. Ограничението по чл. 70, ал. 5 КТ обхваща не само случаите, когато срокът за изпитване се уговаря повторно при съществуващо трудово правоотношение, но и когато след прекратяване на трудовия договор за изпълнение на определена длъжност се сключва нов трудов договор за същата по естеството си трудова функция. Това ограничение произтича от смисъла на клаузата за изпитване – да провери годността на работника или служителя за изпълнява точно определена трудова функция. Изменение на трудов договор в такъв с уговорка за изпитване е допустима само ако едновременно с това се промени и трудовата функция на работника или служителя. Няма възможност за сключване на втори и въобще последващ трудов договор със срок за изпитване със същия работник или служител за същата работа. А „верижни“ договори със срок за изпитване са недопустими, дори и общата им продължителност да е в рамките на определения от закона 6-месечен срок /в този смисъл Решение № 98 от 4.04.2000 год. на ВКС по гр. дело № 1083/99 год., III г. о., Решение № 366 от 28.04.2010 год. на ВКС по гр. дело № 1023/2009 год., IV г. о., ГК/. Действително, разпоредбата на чл. 70, ал. 5 КТ не съдържа изискване уговорката за изпитване да е в рамките на трудово правоотношение, възникнало от един трудов договор, нито определя времева разлика между договорите при вече съществувала уговорка за изпитване. Но в конкретния случай срока за изпитване за първи път е уговорен с трудовия договор от 1999г., а след това е уговорен отново след 20 години, при сключването на втория трудов през 2020г. и 6 години след прекратяването на първия. Погледнато, в която и да е хипотеза, се касае за

твърде продължителен период от време между двата договора. В този смисъл, безспорно е, че между двата трудови договора, сключени между страните, е изминал продължителен период от време, както и е безспорно, че в промеждутъка, Я. е работил извън банковата система и е изпълнявал съвсем различни трудови функции при различни работодатели. Затова следва да се приеме, че целта на забраната по чл. 70, ал. 5 КТ не е безусловна и не намира приложение в разглеждания случай. Връзката между първия и втория договор е прекъсната, като между двата договора има изтекъл продължителен период от време. Голям период от време /20-21г./ има и от сключването на първия договор между страните през 1999г., когато реално са проверявани качествата на ищеца за първи път с клаузата на чл. 70 КТ и за длъжност „експерт“. Безспорно е, че качествата на човек – физически и психически, професионалните му умения и способности, както и годността му да извършва точно и пълноценно трудовите функции, не са константни, а търпят промяна във времето. Следователно те могат да бъдат проверени по реда на чл. 70 КТ, в хипотеза като настоящата. На следващо място, според БлОС трудовите функции, изпълнявани от ищеца по старото трудово правоотношение и тези по новото правоотношение не са еднакви. В конкретния казус следва да се сравнява длъжността по първия договор от 1999г., по отношение на която е уговорена клаузата на изпитване по чл. 70 КТ – „експерт“, с тази по втория договор от 2000г., когато също е уговорена клаузата на изпитване по чл. 70 КТ – „директор“ филиал С. А те не са еднакви, нито сходни и длъжностните характеристики ясно очертават разликите и спецификите на всяка една от тях. Касае се за различни длъжности, едната експертна, другата ръководна, които са и с различен код на категорията персонал по НКПД – 2419 за длъжността „експерт“ и 1346 7001 за длъжността „директор“. Съдържанието на тези две длъжностни характеристики, приложени по делото, за тези две длъжности в банката са с различно съдържание, с различни правомощия и отговорности. Първоначалния трудов договор на ищеца през 1999г. освен това е сключен от работодателя – банка АД клон Благоевград, представлявана от **търговски пълномощник-директор** Захари Хаджийски, т.е. от лице с ръководни функции и ищеца, който е назначен за експерт.

Разликите в длъжността се установят и от факта, че ищеца Я. в следствие с допълнително споразумение към трудов договор N 128/14.08.2006г./л.32 от д./ е **преназначен** от длъжността **Експерт** на длъжността **Търговски пълномощник/директор/** на финансов център С, като вече това допълнително споразумение е сключено с изпълнителните директори на банка АД, за разлика от предходните, които са се сключвали между ищеца и банка АД – клон Благоевград, чрез търговския пълномощник на клона в Благоевград като работодател.

Следователно, в разглеждания случай няма идентичност между първоначалната длъжност на ищеца експерт, по отношение на която е сключена клаузата по чл. 70 КТ и длъжността по вторият договор, която не е същата длъжност и може да бъде със срок за изпитване. От значение за този извод е и наличието на продължително прекъснато трудово правоотношение между страните, тъй като няма съмнение, че трудовите функции, изпълнявани от ищеца по старото трудово правоотношение и тези по новото

правоотношение са различни. В този смисъл въззивният съд приема, че клаузата на чл.1,т.1 от процесния трудов договор е действителна, тъй като не противоречи на закона – чл. 70, ал. 5 КТ, а предявеният иск с правно основание чл. 74, ал. 4 КТ е неоснователен и следва да бъде отхвърлен. Не съществува пречка да се сключи договор със срок за изпитване, тъй като предходния договор от 1999г. не е за същата работа и работодателя не е могъл да се възползва от правото си да провери годността на ищеца за длъжността директор и то след продължително прекъсване между двата договора. Действително, след сключването на първоначалния договор и считано от 14.08.2006г. ищеца е преназначен от длъжността Експерт на длъжността Търговски пълномощник/директор/ на финансов център С и работил като такъв до прекратяване на трудовия му договор на 24.11.2014г., но всъщност тези длъжности не са идентични, изпитателния срок е бил единствено за длъжността „експерт“ и при повторното му назначаване през 2020г. на длъжност Директор филиал няма пречка да бъде включена клауза по чл. 70, ал. 1 КТ, тъй като не може да се приеме, че годността за изпълнение на тази конкретна трудовата функция вече е проверена и не следва да се приема, че подобен договор би бил изпразнен от съдържание. Нещо повече, длъжността Търговски пълномощник, заемана от ищеца в банката за периода 2014г.-2020г. е въз основа на упълномощаване по чл. 26 ТЗ /л.42 от д.на РС/. При търговското пълномощие като едностранна сделка, вида и обема на представителната власт се определя от волята на упълномощителя и дадените с пълномощното права не могат да бъдат приравнени на отговорностите и правата произтичащи от трудовото правоотношение, затова и не може да се приемат за напълно идентични правомощията на търговския пълномощник и тези му като директор по второто трудово правоотношение, защото такива не могат да възникнат по силата на упълномощаването.

При това положение противно на приетото от РС настоящият съдебен състав счита, че прекратяването на трудовия договор на специалното основание, установено в чл. разпоредбата на 71, ал. 1 КТ, се явява законосъобразно, поради което релевираната претенция по чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ подлежи на отхвърляне, което съответно обуславя и неоснователността на иска по чл. 344, ал. 1, т. 2 КТ за възстановяването на ищеца на заеманата преди уволнението длъжност, а като и на този по чл. 344, ал. 1, т. 3 вр. с чл. 225, ал. 1 КТ. Трудовият договор с ищеца е сключен на 18.12.2020 г., при условията на чл. 67, ал. 1, т. 1 КТ вр. с чл. 70, ал. 1 КТ с уговорен в полза на работодателя изпитателен срок и прекратен в рамките на изпитателния срок на основание чл. 71 КТ - уволнението е извършено при спазване на законоустановените изисквания.

Предвид изложеното, предявеният иск с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 1 КТ за отмяна на уволнение, извършено със заповед със заповед № 114/14.06.2021 г. следва да се отхвърли като неоснователен. С оглед обусловения им характер като неоснователни следва да се отхвърлят и обективно съединените искове с правно основание чл. 344, ал. 1, т. 2 и т. 3 КТ за възстановяване на заеманата преди уволнението длъжност и присъждане на обезщетение по чл. 225, ал. 1 КТ.

Ето защо решението на РС С следва да бъде отменено изцяло.

С оглед изхода от настоящия спор, пред въззивната инстанция ответникът следва да бъде осъден да заплати на жалбоподателя действително направените разноски в първоинстанционното производство за юрисконсултско възнаграждение в размер на 150 лв. и за дължима, както и действително направените разноски във въззивното производство в размер на общо 360,77лв. /150 лв. за юрисконсултско възнаграждение и 210,77 лв. – д.т. /, съобразно представен списък по чл. 80 ГПК.

Предвид изложените съображения, съдът

РЕШИ:

ОТМЕНЯ изцяло Решение № 259/22.12.2022 г., постановено по гр.д.№ 974/21 г. по описа на РС – гр. С, като вместо това ПОСТАНОВЯВА:

ОТХВЪРЛЯ, като НЕОСНОВАТЕЛЕН предявения от В. П. Я. ,с ЕГН ***** от гр.С./адрес/ срещу банка АД ,с ЕИК ***** ,представявана от изпълнителните директори Н.Н. и Б.Ч. иск за признаване недействителността на клаузата по чл.1,т.1 от Трудов договор № 246/18.12.2020 год.,на основание чл. 74, ал. 4 КТ, с която е бил уговорен шестмесечен срок за изпитване, поради противоречието й с чл. 70, ал. 5 КТ.

ОТХВЪРЛЯ като НЕОСНОВАТЕЛЕН предявения от В. П. Я. срещу банка АД ,с ЕИК ***** ,представявана от изпълнителните директори Н.Н. и Б.Ч., **иск за признаване на уволнението за незаконно и отмяна на Заповед № 114/14.06.2021 г.** на изпълнителните директори Н.Н. и Б.Ч. на „банка“АД, с която е прекратено трудовото правоотношение на В. П. Я., на основание чл. 71, ал. 1 от КТ.

ОТХВЪРЛЯ като НЕОСНОВАТЕЛЕН предявения от В. П. Я. срещу банка АД ,с ЕИК ***** ,представявана от изпълнителните директори Н.Н. и Б.Ч., **иск за възстановяването му на заеманата преди уволнението длъжност** – „директор“ на филиал С ” в „банка“АД.

ОТХВЪРЛЯ като НЕОСНОВАТЕЛЕН предявения от В. П. Я. ,с ЕГН ***** от гр.С./адрес/ срещу банка АД ,с ЕИК ***** ,представявана от изпълнителните директори Н.Н. и Б.Ч. , **иск за заплащане на обезщетение по чл. 225, ал. 1 от КТ** за оставането без работа поради уволнението, за периода от 21.06.2021 год. до 21.12.2021 год., в размер на 9 038,40 лв., ведно със законната лихва, считано от 17.08.2021 г. до окончателното й изплащане.

ОСЪЖДА В. П. Я. с ЕГН ***** от гр.С./адрес/ **да заплати** на банка АД ,с ЕИК ***** направените разноски в първоинстанционното производство за юрисконсултско възнаграждение в размер на 150 лв. и за дължима, както и действително направените разноски във въззивното производство в размер на общо 360,77лв. /150 лв. за юрисконсултско възнаграждение и 210,77 лв. – д.т. /, съобразно представен списък по чл. 80 ГПК

Решението подлежи на обжалване пред ВКС при условията на чл. 280, ал. 1 ГПК в едномесечен срок от връчването му на страните.

Председател: _____

Членове:

1. _____

2. _____